

Soudní rozhodnutí

Petr Lavický

Přehled výkladu

- * Druhy a formy soudních rozhodnutí
- * Písemné vyhotovení rozsudku
- * Účinky soudních rozhodnutí

Část I.

Druhy a formy soudních rozhodnutí

Druhy rozhodnutí

- * **Meritorní rozhodnutí**

- * rozhoduje se jimi ve věci samé
- * konkrétní norma, zakládající procesní vztah mezi účastníky

- * **Procesní rozhodnutí**

- * rozhoduje se jimi o jiných otázkách než o věci samé
- * např. zastavení řízení, ustanovení zástupce, spojení věcí

Deklaratorní a konstitutivní rozhodnutí

- * **Deklaratorní rozhodnutí**
 - * nemá vliv na sporný hmotněprávní vztah
 - * zakládá se jím pouze procesní vztah, jenž hmotněprávní poměr překlene
- * **Konstitutivní rozhodnutí**
 - * je právní skutečností z hlediska hmotného práva

Formy soudních rozhodnutí

- * Rozsudek
 - * ve věci samé
- * Platební rozkaz
 - * ve zkráceném řízení
- * Usnesení
 - * nestanoví-li OSŘ jinou formu rozhodnutí
 - * výjimečně též ve věci samé

Druhy rozsudků

- * Podle obsahu výroku
 - * rozsudek na plnění (kondemnační)
 - * určovací rozsudek
 - * statusový rozsudek
- * Podle vztahu ke skončení řízení
 - * rozsudek konečný
 - * rozsudek částečný
 - * rozsudek mezitímní
- * Podle podkladu
 - * rozsudek kontradiktorní
 - * rozsudek pro zmeškání
 - * rozsudek pro uznání

Rozsudky na plnění

- * Ukládají povinnost k plnění
 - * peněžitému
 - * nepeněžitému
- * Jsou exekučním titulem
- * Deklaratorní povaha

Určovací rozsudky

- * Určení existence nebo neexistence určitého práva (právního vztahu)
 - * pozitivní určovací rozsudky
 - * negativní určovací rozsudky
- * Předpokládají existenci naléhavého právního zájmu
- * Mají deklaratorní povahu

Statusové rozsudky

- * Rozhoduje se jimi ve věcech osobního stavu, např.
 - * ve věcech manželských (a „partnerských“)
 - * o určení otcovství,
 - * o osvojení
 - * o způsobilosti k právním úkonům
 - * o prohlášení za mrtvého
- * Mají konstitutivní povahu
- * Účinky *ex nunc*

Rozsudky konečné, částečné a mezitímní

- * **Konečný rozsudek**
 - * vyčerpává celý předmět řízení
- * **Částečný rozsudek**
 - * o části předmětu řízení nebo
 - * ve vztahu k některému ze samostatných společníků
- * **Mezitímní rozsudek**
 - * o základu věci

Kontradiktorní rozsudky

- * Opírají se o skutkový stav zjištěný dokazováním

Rozsudky pro zmeškání - předpoklady

- * Žalovaný zmeškal první jednání
- * Žalovanému byla doručena do vlastních rukou žaloba a předvolání k jednání 10 dnů předem
- * Žalovaný byl o následcích nedostavení se poučen
- * Žalovaný se důvodně a včas neomluvil
- * Návrh žalobce, který se dostavil
- * Ve věci lze uzavřít smír
- * Rozhodnutí nebude mít konstitutivní povahu

Následky zmeškání

- * Domněnka nespornosti skutkových tvrzení v žalobě
- * Rozhodnutí rozsudkem pro zmeškání nebo zamítnutí žaloby
- * Obrana
 - * návrh na zrušení rozsudku pro zmeškání (§ 153b odst. 4)
 - * odvolání (§ 205b)

Rozsudek pro uznání

- * Dispoziční procesní úkon žalovaného
 - * uznání nároku, jeho základu nebo části
 - * u částečného uznání je nutný návrh žalobce
 - * nárok nelze uznat ve věcech, v nichž nelze uzavřít a schválit smír
- * Fikce uznání
 - * nevyhovění tzv. kvalifikované výzvě
 - * neúčast žalovaného u přípravného jednání

Fikce uznání podle § 114b - předpoklady I.

- * Použití kvalifikované výzvy vyžaduje povaha věci nebo okolnosti případu nebo o věci bylo rozhodnuto PR
- * Ve věci lze uzavřít a schválit smír
- * Věc není uvedena v § 120 odst. 2
- * Ve věci se nekonalo přípravné jednání nebo 1. jednání
- * Žalovaný byl vyzván, aby se k žalobě vyjádřil a příp. vylíčil rozhodující skutečnosti a splnil důkazní povinnost

Fikce uznání podle § 114b - předpoklady II.

- * Žalovaný byl poučen o následcích neuposlechnutí
- * Lhůta k vyjádření nesmí být kratší než třicet dnů
- * Výzva byla žalovanému doručena do vlastních rukou (s vyloučením náhradního doručení)
- * Žalovaný se bez vážného důvodu včas nevyjádřil nebo soudu nesdělil, jaký vážný důvod mu v tom brání

Fikce uznání podle § 114c

- * Žalovaný byl předvolán nejméně 20 dnů předem, a v předvolání byl poučen o následcích nedostavení se k přípravnému jednání
- * Žalovanému byla řádně doručena žaloba
- * Žalovaný se nedostavil k přípravnému jednání a ani se včas a z důležitého důvodu neomluvil
- * Nejde o věc, v níž nelze uzavřít a schválit smír, nebo o věc uvedenou v § 120 odst. 2

Část II.

Písemné vyhotovení rozsudku

Písemné vyhotovení soudního rozhodnutí

- * Náležitosti písemného vyhotovení rozhodnutí:
 - * záhlaví
 - * výrok
 - * odůvodnění
 - * poučení
 - * den a místo vyhlášení rozsudku
 - * podpis předsedy senátu nebo samosoudce

Záhlaví

Soud a soudci

✘ Označení soudu

+ *Okresní soud v Uherském Hradišti...*

✘ Jména a příjmení soudců a přísedících

+ *...rozhodl samosoudcem JUDr. Josefem Zilvarem v právní věci...*

+ *...rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Zilvara a přísedících Antonína Bejvala a Čeňka Jirsáka v právní věci...*

+ *...rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Zilvara a soudců JUDr. Evženie Kadrnožkové a Mgr. Jonatána Kočky v právní věci...*

Účastníci a jejich zástupci

- ✘ Více žalobců se označuje malými písmeny
 - + ...žalobců **a) Adalberta Kolínského**, nar. 9. 4. 1968, bytem v Jarošově, Pivovarská 15, **b) Elišky Kutnohorské**, nar. 3. 7. 1972, bytem v Kunovicích, Letecká 3, obou zastoupených JUDr. Václavem Svatým, advokátem se sídlem Louňovice pod Blaníkem, Blanická 1, ...
- ✘ Více žalovaných se označuje arabskými číslicemi
 - + ...proti žalovaným **1) společnosti Universal Export, a. s.**, IČ 13887648, se sídlem v Kněžpoli 34, zastoupené JUDr. Bedřichem Sírou, advokátem se sídlem v Uherském Brodu, Močidla 8, **2) Zoře Blažkové**, nar. 8. 3. 1937, bytem ve Znojmě, Slepíčí trh 4, zastoupené JUDr. Miroslavem Králem, advokátem se sídlem v Šumné 2, ...
- ✘ Uvádějí se nejen zmocněnci, ale též zákonní zástupci

Další Subjekty

- * Účast státního zastupitelství a Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových
 - * uvádí se zvláště při vstupu SZ nebo ÚZSVM do již zahájeného řízení; podalo-li SZ nebo ÚZSVM návrh na zahájení řízení, jsou mají postavení návrhovatelů
- * Účast vedlejšího intervenienta

Věc

- * Označení projednávané věci
 - * ...o určení vlastnického práva k pozemku,
 - * ...o určení výživného,
 - * ...o 150 000 Kč s příslušenstvím,
 - * ...o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví,

Druh rozsudku

- * Ve zvláštních situacích se za označení věci uvede, zda jde o rozsudek
 - * částečný
 - * mezitímní
 - * pro uznání
 - * pro zmeškání
- * Okolnost, že jde o konečný rozsudek, se neuvádí

Výrok

Výroková část

- * Výrokem ve věci samé se imperativní formou vyjadřuje o otázce, která byla předmětem řízení
- * Musí vyčerpat celý předmět řízení
 - * zcela žalobě vyhová
 - * zcela žalobu zamítne
 - * vyhová-li zčásti, musí ve zbývajících částech zamítnout
- * Zásadně nesmí předmět řízení překročit
- * Je-li výroků více, označují se římskými číslicemi

Příklad - určení vlastnického práva

- ✘ I. Určuje se, že žalobce je vlastníkem pozemku parc. č. 1348 zapsaném v katastrálním území Uherské Hradiště.*
- ✘ II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku ..., a to do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobce.*

Příklad - peněžité plnění

- * I. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci částku 23 856 Kč s úrokem z prodlení ve výši 7,75 % od 1. 1. 2011 do zaplacení.*
- * II. Žaloba se v části, v níž se žalobce domáhal zaplacení částky 20 000 Kč, zamítá.*
- * III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.*

Odůvodnění

Součásti odůvodnění

- × Přednesy stran
 - + Čeho se žalobce domáhal a z jakých důvodů
 - + Vyjádření žalovaného
- × Nesporná tvrzení sporných stran
- × Dílčí skutková zjištění, a tvrzení, jejichž pravdivost se nepodařilo prokázat
- × Důkazní prostředky, z nichž soud učinil dílčí skutková zjištění, jakož i zdůvodnění, proč soud nevyhověl dalším důkazním návrhům
- × Hodnocení důkazů
- × Skutkový nálezn (závěr o skutkovém stavu)
- × Právní posouzení
- × Odůvodnění nákladového výroku

Přednesy stran

- ✘ Účelem je především vymežit předmět sporu; v žádném případě proto není namístě doslova opisovat žalobu a vyjádření k ní
- ✘ Stručné vystižení žalobního petitu, jeho (zejména skutkového) zdůvodnění a obrany či námitek žalovaného
- ✘ Rozhodující je stav ke dni vyhlášení rozsudku; je proto nutno popsat kupř. i částečné zpětvzetí žaloby, změnu žaloby apod.

Nesporná tvrzení

- * Ve sporném řízení nejsou předmětem dokazování skutečnosti, které jsou mezi stranami nesporné (§ 120 odst. 4 OSŘ)
- * Které skutečnosti soud za nesporné považuje, musí uvést v odůvodnění

Dílčí skutková zjištění, důkazní prostředky a hodnocení důkazů

- ✘ Dílčí skutková zjištění, důkazní prostředky a hodnocení důkazů od sebe nelze oddělit
- ✘ Musí být patrné, jaké dílčí skutkové zjištění soud z každého provedeného důkazu učinil
 - + *Ze smlouvy o půjčce uzavřené dne ... soud zjistil, že ...; Z výpovědi svědka Ladislava Pýchy soud zjistil, že ...*
- ✘ Nesmí jít o pouhý popis (kupř. doslovný opis obsahu listiny nebo přepis svědecké výpovědi), ale o to, co z důkazního prostředku soud zjistil (např. jaký dílčí skutkový závěr učinil z výpovědi svědka) a proč (hodnocení důkazů)
- ✘ Dílčí skutková zjištění si nesmí odporovat
- ✘ Nepřípustné je souhrnné či souborné skutkové zjištění
 - + *Ze smlouvy o půjčce uzavřené dne..., z výpovědi svědků..., ze znaleckého posudku atd. soud zjistil, že...*

Hodnocení dalších důkazů, neprovedené důkazy

- ✘ Soud je povinen hodnotit všechny důkazy, které provedl
- ✘ Je proto zapotřebí v odůvodnění uvést i ty důkazy, jimž soud neuvěřil a z jakých důvodů (nesmí jít o libovůli)
- ✘ Soud není povinen vyhovět všem důkazním návrhům; nehodlá-li však vyhovět, musí návrh zamítnout a v rozsudku uvést, proč návrhu nevyhověl

Skutkový nále

- * Zejména z dílčích skutkových zjištění učiněných na základě dokazování, ale i z nesporných tvrzení účastníků a z důkazů, jimž soud neuvěřil, soud učiní závěr o skutkovém stavu (skutková věta či skutkový nále)
- * *Na základě provedeného dokazování soud zjistil, že ...*
- * Je východiskem právního posouzení

Právní posouzení

- * Aplikace právních norem a zásad (objektivního práva) na zjištěný skutkový stav
- * Právní kvalifikace zjištěného skutkového stavu, včetně vyvození zcela konkrétních právních závěrů, které z něj plynou

Nákladový výrok

- ✘ Je rovněž nutno odůvodnit výrok (či výroky) o náhradě nákladů řízení
- ✘ V první řadě je nutno zhodnotit, zda měl z procesního hlediska úspěch žalobce či žalovaný, popř. v jaké míře, a kdo má podle toho právo na náhradu nákladů, či jsou-li náklady „vzájemně zrušeny“
- ✘ Aplikuje-li soud § 150 OSŘ, je nutno dát účastníkům příležitost vyjádřit se a aplikaci odůvodnit
- ✘ Přiznává-li soud náhradu nákladů řízení některému účastníku, musí uvést, podle jakého předpisu a jaké náklady

Poučení

Poučení o opravném prostředku

- * Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení prostřednictvím ke Krajskému soudu v Brně - pobočka ve Zlíně, a to prostřednictvím Okresního soudu v Uherském Hradišti.*

Poučení o možnosti exekuce

- * Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí či exekuci.*

Datum, Místo vyhlášení,
podpis

Datum, místo vyhlášení, podpis

- * *V Uherském Hradišti dne 29. 9. 2011*
- * *JUDr. Josef Zilvar - samosoudce*
 - * stejnopis, jenž se doručuje účastníkům, předseda senátu (samosoudce) nepodepisuje; podepíše jej s doložkou „za správnost vyhotovení“ zapisovatelka, která stejnopis vyhotovila

Část III.

Účinky soudního rozhodnutí

Právní moc

- * Formální právní moc
 - * procesním předpisům odpovídající doručení rozsudku
 - * nemožnost odvolat se
- * Materiální právní moc
 - * závaznost
 - * nezměnitelnost

Vykonatelnost

- * Možnost realizace rozhodnutí (státní) donucovací mocí
- * Formální vykonatelnost
 - * u rozsudků na plnění uplynutím pariční lhůty
 - * nebyla-li uložena povinnost k plnění současně s PM
- * Materiální vykonatelnost
 - * § 261a